

7. PRACOVNÍ DNY VOJENSKÝCH LÉKÁRNÍKŮ A DŮSTOJNÍKŮ ZDRAVOTNICKÉ SLUŽBY NĚMECKÉHO NÁMOŘNICTVA - 29. 10. 1992, Wilhelmshaven

Pplk. RNDr. Jaroslav FOREJT, CSc., doc. RNDr. Miloš TICHÝ, CSc.
Vojenská lékařská akademie J. E. Purkyně, Hradec Králové
(rektor: plk. prof. MUDr. Josef Fusek, DrSc.)

Na pozvání Dr. I. Langwieler, hlavního lékárníka námořnictva Bundeswehru (Flottillenapotheker) jsme se zúčastnili 7. pracovních dnů vojenských lékárníků a důstojníků zdravotnické služby německého námořnictva. Konference se konala ve Wilhelmshavenu. Zahraničními hosty jsme byli my - příslušníci Vojenské lékařské akademie v Hradci Králové, a hlavní lékárník holandského vojenského námořnictva Dr. M. Fransen. Kromě příslušníků zdravotnické služby námořnictva se jednání zúčastnili i zástupci jiných druhů vojsk a početné bylo zastoupení lékárníků z ministerstva obrany z Bonnu.

Konferenci zahájil Admiralarzt Dr. Willer, který od října nahradil ve funkci náčelníka zdravotnické služby námořnictva Admiralarzta Dr. Pröhla. Za velitelství námořnictva pozdravil konferenci Flottillenadmiral Schuur.

Následující skupina referátů se týkala aktuálního stavu a nových struktur a organizačního a materiálního zabezpečení námořnictva v nejbližším období. Přednášky přednesli Generalapotheker Schubert, Flottillenapotheker Langwieler a Oberstapotheker Trautwein.

Následující panel 3 přednášek byl věnován ekologickým problémům návratnosti obalů, v nichž jsou dodávány léky, a obecně ekologickým problémům námořnictva, které patří k nezanedbatelným znečišťovatelům světových moří.

Oberstapotheker Quilling hodnotil personální problémy

farmaceutů Bundeswehru a Kapitänleutnant Seemann demonstroval modernizovanou "polní" nemocnici na lodi a v sále byla po celou dobu prvního dne konference výstava přístrojů a další zdravotnické vybavy této nemocnice (pojízdny rtg přístroj PHILIPS, defibrilátor s kardiomonitorem, modernizované zubolékařské pracoviště, nejmodernější typ operačního stolu, zařízení pro sterilizaci a uchovávání lékařských nástrojů apod.).

Na závěr prvního dne jednání byly zařazeny přednášky hostů. Doc. Tichý přednesl přednášku z historie vojenského zdravotnictví o zdravotnickém zajištění bitvy u Hradce Králové v r. 1866 a dr. Forejt informoval o současných problémech vojenské farmacie v ČSA. Obě přednášky se setkaly s velice kladným přijetím.

Na druhý den byly zařazeny, jak je zde dobrým zvykem, dvě obsáhlejší vzdělávací přednášky. První z nich se týkala konzervačních prostředků používaných při výrobě a přípravě léčiv a přednesl ji prof. Heber z katedry farmaceutické chemie z univerzity v Kielu. Druhou přednesl prof. Röder z univerzity v Bonnu a týkala se nežádoucích účinků léčivých rostlin, které jsou široce používány při fytoterapii, a varoval před přílišným optimismem při jejich užívání a podceňováním těchto vedlejších účinků.

Konferenci uzavřel Admiralarzt Willer, který vysoce zhodnotil její průběh a oba nás pozval na 8. pracovní dny, které se budou konat příští rok v Rostocku. Zdůraznil v souvislosti s naší účastí, že v rámci vojenského zdra-

votnictví je třeba poznávat jeden druhého a udržovat spolu úzké kontakty.

Po skončení konference jsme odjeli na návštěvu Vojenské lékařské akademie do Mnichova (the Federal Armed Forces Medical Academy - Akademie des Sanitäts- und Gesundheitswesens der Bundeswehr). Mnichovská akademie (dále jen VLA) nás ohromila svými rozměry. Je to obrovský komplex budov a zaměstnanci se uvnitř objektu přemisťují ke vzdálenějším objektům svými automobily.

Ve VLA nás očekával Oberfeldapotheker Dr. Buchner, vedoucí "Medical Equipment, Medical Technology and Regulations Section" (toto oddělení slouží pro výuku, testování a zavádění nových druhů polního zdravotnického materiálu do výzbroje, tedy něco jako polygon). Postaral se o naše ubytování a stravování a hned na úvod naší návštěvy nás představil veliteli akademie Generalarztu Dr. Ewertovi. Přijetí bylo velmi srdečné a pan generál přikázal, aby nám bylo ukázáno vše ze složek akademie, co nás bude zajímat. Ještě téhož dne jsme byli přijati vedoucím studijní a vědecké sekce VLA, který nás stručně informoval o úkolech ve studijní a vědecké oblasti.

Druhý den jsme hned ráno absolvovali prohlídku kompletního vybavení zdravotnické služby Bundeswehru polním zdravotnickým materiálem a technikou. Ve VLA v Mnichově je tento materiál soustředěn do jedné moderní rozsáhlé přízemní budovy, resp. haly, a je uspořádán velice přehledným a názorným způsobem. Pro detailní seznámení se s materiálem by bylo samozřejmě třeba daleko více času, a proto jsme absolvovali v podstatě úvodní seznámení.

Expozice začíná nejjednodušším vybavením každého vojáka, pokračuje přes vybavení zdravotnického personálu a vyvrcholením je kompletní a velice moderní a nákladné vybavení polních nemocnic a dalších zdravotnických zařízení. Konzultovali jsme otázky kompatibility zdravotnického materiálu mezi jednotlivými armádami NATO a vyšlo najevo, že se v této oblasti vyskytují značné problémy. Ne vždy totiž rozhoduje o zavedení toho kterého druhu zdravotnického materiálu osoba, která je plně obeznámena s požadavky a možnostmi polního zdravotnického vybavení. Tento proces je provázen četnými problémy technického i ekonomického rázu. Neméně zajímavé byly informace, které jsme získali při besedě s příslušníkem speciálních zdravotnických skupin (Special Medical Groups). Tyto skupiny jsou vybaveny v podstatě běžným materiálem pro použití v poli, který je doplněn některým dalším materiálem. Vybavení těchto skupin je variabilní podle jejich velikosti a způsobu jejich nasazení, resp. začlenění. Tyto skupiny pravidelně 2krát do roka cvičí, a to jednou na severu (Norsko, Dánsko) a jednou na jihu (Itálie, severní Afrika). Kromě těchto akcí, kdy cvičí jako součást vojsk rychlého nasazení, jsou nasazovány do míst regionálních konfliktů (k humanitárním účelům) a zejména do míst rozsáhlých katastrof. Obdobných skupin je v rámci SRN více než 5 a počítá se s rozšířením jejich počtu. Příslušník VLA, se kterým jsme diskutovali, již takto zasahoval více než 8krát a má tedy velmi bohaté "bojové" zkušenosti. Všichni příslušníci této skupiny dodržují velmi přísný systém pohotovostí, protože skupina musí být nastoupena

v pohotovosti včetně materiálu na nejbližším letišti v pracovní den do 14 hodin a přes víkend do 16 hodin. Skupina je schopná naprosto autonomní činnosti po dobu mnoha dnů, potřebuje pouze ženijně upravit terén, na kterém se má rozvinout. Například potravinami je skupina zásobena na 30 dní.

Odpoledne jsme navštívili Institut farmakologie a toxikologie v doprovodu Dr. Beckera, náčelníka toxikologické části institutu. Tento institut je umístěn v provizorních objektech asi 5 km severně od akademie (pozn. VLA leží v Mnichově na jeho úplném severním okraji cca 2 km od dálnice Mnichov - Stuttgart). Asi ve dvacetiminutové přednášce jsme byli stručně seznámeni s náplní činnosti institutu a řešených výzkumných úkolů. Hlavním z nich je hledání optimálního antidota proti nervově paralytickým látkám, především proti somanu, proti kterému je většina stávajících antidot málo účinná. Zaměřením úkolu je v podstatě podrobná srovnávací studie dvou specifických antidot, a to HI-6 a HL-7. Pro tuto studii mají vypracovány příslušné biologické modely a metodiku zkoušení.

Na závěr naší návštěvy Institutu pro farmakologii a toxikologii nás Dr. Becker provedl po celém institutu a ukázal nám jednotlivá pracoviště. Přístrojové vybavení institutu je na velmi vysoké úrovni.

Na závěr se pokusíme krátce popsat organizační strukturu VLA v Mnichově. Akademie má okolo 2000 studentů z řad lékařů, farmaceutů, stomatologů a veterinářů jednak vstupujících do aktivní služby, jednak v aktivní službě a na vojenských cvičeních, na kterých jsou připravováni pro potenciální činnost v rámci zdravotnické služby Bundeswehru. Funguje zároveň jako doškolovací centrum pro vojenské lékaře a farmaceuty - důstojníky.

Kromě štábu akademie s nezbytnými organizačními a technickými zabezpečovacími složkami patří mezi hlavní součásti akademie:

- vědecko-studijní sekce
- speciální prapor 851
- divize A
- divize B.

Vědecko-studijní sekce se zabývá především zdravotnickou ochranou před účinky zbraní hromadného ničení. Tvoří ji především 3 instituty:

Institut radiobiologie, který se zabývá biologickou dozimetrií, vývojem radioprotektivních látek, léčením radiačních poškození a školením a praktickým výcvikem v těchto oblastech.

Institut mikrobiologie, který se zabývá metodami rychlé identifikace mikroorganismů, virů a toxinů mikrobiologického původu, terapeutickými opatřeními proti potenciálním bojovým biologickým prostředkům, vývojem vakcín, efektivních dezinfekčních a dekontaminačních opatření a školením a praktickým výcvikem v těchto oblastech.

Institut farmakologie a toxikologie, který se zabývá zkoušením vhodných diagnostických metod, vývojem antidot a terapeutickými metodami pro případy kontaminace bojovými chemickými látkami. V těchto oblastech provádí také školení a praktický výcvik.

Součástí vědecké a studijní sekce je také štáb pro řízení, vývoj a vojskové zkoušky. K tomuto štábu patří součást,

která se zabývá rozvojem doktrinárních a řídicích otázek zdravotnické služby, dále součástí, ve které pracuje Dr. Buchner (viz výše), a oddělení zabývající se výrobou a rozvojem didaktických metod a přípravou příslušných didaktických pomůcek, knihovna a vojenské válečně-patologické muzeum.

Speciální prapor 851 zabezpečuje demonstrační a testovací jednotku a kromě toho je určen ke speciálním zásahům na území SRN i v zahraničí. Součástí tohoto praporu jsou 3 roty, z nichž první je zodpovědná za řízení, výcvik a všestranné zabezpečení praporu. Druhá je odpovědná za zdravotnické zabezpečení vojsk rychlého nasazení a podobně jako třetí rota se podílí na ukázkových cvičeních a vojskových zkouškách. Třetí rota předvádí studentům akademie a stejně tak i německým a zahraničním skupinám návštěvníků velení, operační principy armádní zdravotnické služby a zároveň se podílí na zkoušení nově zařazovaného zdravotnického materiálu a techniky a způsobů jejího používání.

Další součástí akademie jsou divize A a divize B, do

kterých jsou zařazeni prakticky všichni studenti a frekventanti všech ostatních školicích akcí. Jedna z nich je určená pro přípravu specialistů, vojáků v aktivní službě, a druhá z nich pro přípravu "rezervistů" pro službu v armádě. Podstatným faktem je, že vlastní odborné vzdělání lékařů, farmaceutů a veterinárního lékaře získávají všichni na civilních fakultách a na VLA se jim dostává pouze speciálního vojensko-zdravotnického vzdělání a dále to, že kromě vysokoškolsky vzdělaných odborníků se připravují i středoškolsky vzdělané osoby pro výkon speciálních profesí, jako rtg laborantů, instrumentářů, anesteziologických asistentů, stomatologických asistentů, manažerů zdravotnického zásobování, laborantů, zdravotnických úředníků a civilních pracovníků, kteří se podílejí na opravách a revizích polního zdravotnického materiálu a techniky. S detailnější strukturou a činností divizí A a B jsme vzhledem ke krátkosti návštěvy seznámeni nebyli.

Do redakce došlo: 12. 1. 1993